

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 85 0 К 060435 18 Квлз
Бања Лука, 07.05.2019. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Горане Микеш и Даниеле Миловановић као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног Д.В. због кривичног дјела обљуба злоупотребом положаја из члана 196. став 1. у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката С.М. из Д. поднијетом против правоснажне пресуде Окружног суда у Добоју број 85 0 К 060435 18 Кж од 25.09.2018. године, у сједници вијећа одржаној дана 07.05.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Уважава се захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног Д.В., те се укида пресуда Окружног суда у Добоју број 85 0 К 060435 18 Кж од 25.09.2018. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Добоју одбијене су као неосноване жалбе оптуженог, његовог браниоца и окружног јавног тужиоца, те је потврђена пресуда Основног суда у Добоју број 85 0 К 060435 17 К од 19.03.2018. године, којом је оглашен кривим оптужени Д.В. да је учинио кривично дјело обљуба злоупотребом положаја из члана 196. став 1. у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 и 67/13, у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 4 (четири) мјесеца. Оптужени је обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати износ од 1.541,75 КМ и паушал у износу од 150,00 КМ, оштећена С.П., је са имовинскоправним захтјевом упућена на парнични поступак.

Против цитиране правоснажне пресуде окружног суда захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) благовремено је поднио бранилац осуђеног, адвокат С.М. из Д. због повреде одредаба члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку и повреде Кривичног закона, с приједлогом да се Захтјев уважи и преиначе првостепена и другостепена пресуда и оптужени ослободи од одговорности, или укину и отвори претрес ради разматрања спорних чињеница.

Примјерак Захтјева са списима предмета је достављен на одговор републичком јавном тужиоцу у смислу одредбе члана 353. став 1. ЗКП РС.

У одговору на Захтјев замјеник главног републичког јавног тужиоца Светлана Брковић је оспорила основаност Захтјева, те предложила да се Захтјев одбије као неоснован у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се примјеном одредби члана 354. став 1. ЗКП РС ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позива подносилац Захтјева, те након што је размотрио списе предмета са пресудама против којих је Захтјев поднијет, одлучио је као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. ове законске одредбе. Ограничењима из става 2. искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, а на наведене повреде материјалног и процесног закона се није могуће позивати у Захтјеву, ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку), док је ограничењима из става 3. искључена могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

Поведа Кривичног закона је у истом облику, којим се оспорава правна квалификација радњи оптуженог предузетих критичног догађаја уз аргументе засноване на тврдњи да је у погледу кривичног дјела које је предмет оптужбе примјењен закон који се не може примјенити, а слиједом тога да су радње оптуженог погрешно правно квалификоване као покушај кривичног дјела обљуба злоупотребом положаја из члана 196. став 1. у вези са чланом 20. КЗ РС. Дакле, у овом сегменту побијања правоснажне пресуде се сугерише (премда то експлицитно није назначено), да је учињена повреда Кривичног закона из члана 312. тачка а) и тачка г) ЗКП РС.

Када је у питању наведени облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС који се огледа у повреди права на одбрану, Захтјев у образложењу истиче да је ова битна повреда учињена у жалбеном поступку на начин што другостепени суд није образложио жалбене наводе браниоца у погледу противрјечних исказа оштећене из истраге и са главног претреса, у односу одлучне чињенице од значаја за правну квалификацију радњи оптуженог, посебно замјерајући суду да није дао довољно разлога због чега је прихваћен исказ оштећене дат у истрази а не на главном претресу. При томе се апострофирају сегменти оног дијела исказа оштећене датог на главном претресу којим је оштећена изјавила да је директор није условљавао отказом, затим дио исказа којим објашњава разлоге због чега је пристала да иде са директором у просторије у које је позвао да пође с њим (оцјењујући образложење оштећене за такву одлуку као контрадикторно и у супротности са здравом логиком). У коначном захтјев указује на апсурдност закључка у образложењу побијане пресуде изведен приликом анализе исказа оштећене, по

којем је она пристала да иде са директором из просторије у просторију због тога што је била у страху да ће добити отказ и да неће моћи добити своје ствари које су биле закључане у библиотеци, истичући да је такав закључак у супротности са оним дијелом исказа оштећене у којем наводи да јој оптужени никад није пријетио отказом.

Основан је приговор Захтјева заснован на тврдњи да је у поступку доношења побијане другостепене пресуде повријеђено право на одбрану оптуженог на начин што другостепени суд није дао разлоге на жалбене приговоре од одлучног значаја.

Наиме, право на образложење пресуде има суштински значај за остваривање права на жалбу и ово право без сумње улази у спектар права која одражавају правичност поступка и обезбјеђују равноправност странака у поступку. Међутим, према пракси Европског суда за људска права (у даљем тексту: Европски суд) и Уставног суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд), обавеза судова да образложе своје пресуде не може бити схваћена као обавеза да се у пресуди изнесу сви детаљи и дају одговори на све аргументе, а мјера у којој та обавеза постоји зависи од природе одлуке (Европски суд, *Руиз Торија против Шпаније*, пресуда од 9. децембар 1994. године; Уставни суд, *У 62/01* од 5. априла 2002. године, *АП 352/04* од 23. марта 2005. године и *АП 2137/14* од 15.04.2015. године).

Када су у питању одлуке суда више инстанце (с обзиром на природу одлуке), према пракси Европског суда и Уставног суда Босне и Херцеговине, довољно је да образложење одлуке садржи слагање са утврђењем нижестепеног суда, тако што ће виши суд у образложење своје одлуке инкорпорирати или упутити на разлоге из образложења нижестепеног суда, или на други начин указати да се слаже с њима (види Европски суд, *Гарџија Руиз против Шпаније*, 1999-I; Уставни суд, *АП 2137/14* од 15.04.2015. године). Суштински захтјев, када се ради о одлуци вишег суда, је да виши суд укаже на то да је размотрио питања истакнута у жалби која су била од суштинског значаја (Европски суд, *Хелле против Финске*, 1997-VIII, 26 EHRR 159) и да жалбу није одбио прије него што ју је претходно размотрио (Европски суд, *Линднер I Хаммермауер против Румуније*, ХУДОЦ [2002]).

Дакле, када се ради о одлуци суда више инстанце донесене у поступку по жалби на првостепену пресуду, од суштинског значаја с аспекта права на одбрану и права да дјелотворан правни лијек, је то да је другостепени суд прије доношења одлуке по жалби размотрио све релевантне жалбене приговоре на првостепену пресуду и навео разлоге у образложењу пресуде за њихово неприхватање.

Из образложења побијане пресуде произлази да се у конкретном случају другостепени суд није уопште читовао на жалбене приговоре одбране којима је оспорена правилност чињеничне основе на којој је заснована првостепена осуђујућа пресуда, а којима је првенствено указано на контрадикторност и неувјерљивост исказа оштећене. При томе је жалба посебно апострофирала разлике у погледу конкретно означених одлучних чињеница у исказима оштећене из истраге и са главног претреса, те нагласила објективну немогућност извршења дјела на начин како је оштећена описала (одређеним просторијама, које су

наведене као мјесто извршења дјела, није био могућ приступ јер су биле закључане, док су неке просторије кухиња и трпезарија покривене видео надзором, који је прегледан и анализиран од стране одговарајућег вјештака).

Па како другостепени суд није размотрио све релевантне жалбене приговоре, то основана тврдња Захтјева да је на тај начин у жалбеном поступку почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

На основу изложеног, овај суд налази да је поднесени Захтјев браниоца осуђеног основан, ради чега је у смислу одредбе члана 356. ЗКП РС одлучено као у изреци ове пресуде, тако што је укинута пресуда Окружног суда у Добоју број 85 0 К 060435 18 Кж од 25.09.2018. године те се предмет враћа том суду на поновно одлучивање по жалбама оптуженог и његовог браниоца изјављеним против пресуде Основног суда у Добоју број 85 0 К 060435 17 К од 19.03.2018. године.

У поновном поступку другостепени суд ће одлучујући о тим жалбама отклонити повреду поступка на коју је указано овим рјешењем, тако што ће размотрити и оцјенити све релевантне жалбене приговоре у погледу оспорених чињеничних и правних питања која су од значаја за правну квалификацију радњи осуђеног предузетих критичног догађаја, а одлуку донесену по жалбама ће, у зависности од резултата оцјене свих релевантних жалбених приговора, образложити примјеном одговарајућих одредби члана 304. ЗКП РС.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић